

ELŐSZÓ

A *Pocket Guide to Germany* egy hosszú sorozatba tartozó könyvecske, melyet az Army Service Forces, Information and Education Division (ASF-IED)¹ adott ki 1944-ben. Az ASF az amerikai hadsereg három főparancsnokságának² egyike volt, és az amerikai alakulatok számára kiegészítő feladatokat látott el. Ez a részleg volt felelős például az utánpótlások megszervezéséért, az alakulatok szállításáért, valamint – mint a most fordított könyvecske mutatja – alapvető információkkal látta el a katonaságot.

Az *Information and Education Division (IED)* ilyen néven csak 1944–1947 között létezett, de ugyanez az ügyosztály különböző neveken már előtte és utána is megvolt. Ez sokrétű feladatot látott el: információt gyűjtött a hadsereg részére; felméréseket készített a katonák körében; illetve felvilágosító jellegű röpiratokat, kiadványokat írt, melyek egy része az amerikai lakosságnak szólt, más részük viszont kizárólag a katonai személyzet számára íródott.

Az országokat bemutató katonai könyvecskékből hosszú sorozat készült és készül azóta is. Sok régi kiadványt évekkel-évtizedekkel később többször is kiadtak. A *Pocket guide to...* vagy *Short guide to...* című sorozat tagjai hasonló felépítésűek: információt adnak az illető ország hétköznapi és vallási szokásairól, az éghajlatról, a köztisztasági körülményekről (l. biztonságos ételek), az esetleges betegségekről, valamint röviden írnak a történelmi háttérrel és kis nyelvi kalauzt is tartalmaznak. A kizárólag katonáknak szóló könyvekre rá volt írva, hogy *For use of Military Personnel only* (Csak a katonai személyzet használatára) és körükbe tartoztak a most említett kiadványok. A teljesség igénye nélkül felsoroljuk a sorozat néhány tagját: *Pocket guide to France (1944)*, *Pocket guide to India (1944)*, *Pocket guide to Italian cities (1944)*, *Pocket guide to Panama (1943)*, *Pocket guide to the cities of Denmark (1944)*, *Pocket guide to USSR (1944)*, *Pocket guide to Egypt (1943)*, *Pocket guide to Australia (1942)*, *Pocket guide to North Africa (1943)* stb.³

A *Pocket guide to Germany* érdekes olvasmány, mivel általa nem csak amolyan politikai leírást kapunk Németországról, hanem a hétköznapi életre

¹ Nehéz lefordítani a nevet, de körülbelül így adható vissza: Kiegészítő Feladatok Ellátó Haderők Információs és Oktatási Ügyosztálya.

² Ezek a következők: *Army Ground Forces (AGF)*, *Army Air Forces (AAF)*, *Army Service Forces (ASF)*. Az ASF korábbi neve *Services of Supply* volt.

³ A *Pocket guide to...*-sorozat felsorolt tagjait a washingtoni Kongresszusi Könyvtár katalógusából néztük ki.

is számos utalást találhatunk benne. Emellett mellékesen szemléletes képet ad ez a könyvecske az amerikai „belső” propagandáról is, vagyis az amerikai katonák buzdítására használt szófordulatokról, gondolatokról.

Szükséges még néhány formai és tartalmi megjegyzést tennünk a fordításról. Formai szempontból felhívjuk arra a figyelmet, hogy az alcímet mi írtuk a főcím alá, illetve, hogy a szövegben a dőlt és vastag betűs részek az angol eredetiben is így ki voltak emelve.

Tartalmi szempontból pedig azt jegyeznénk meg, hogy az I. és II. fejezetet Szilárd Balázs, a III. és IV. részt Kovács Melinda fordította. Az ötödik részt nem fordítottuk le, mivel érzésünk szerint nem járul hozzá annyival a könyvecske történeti értékéhez, hogy erre szükség lett volna. Ez a rész az eredeti kiadványban olyan információkat tartalmaz, melyek megkönnyítik a katonának a beilleszkedést egy számukra mind nyelvileg, mind kulturálisan idegen országba. Talán első pillantásra lényegtelennek tűnhetnek, ám mégis alapvető fontosságú, hogy egy ország milyen pénzügyi rendszert, milyen mértékegységeket, súlymértékeket használ. Az ezekre vonatkozó konkrét adatokat itt most nem részletezzük, de fontosnak tartottuk megemlíteni, hogy ilyen jellegű segítséget is a katonák rendelkezésére bocsátottak. Kétségkívül a legnagyobb akadályt a nyelvi nehézségek jelentették a katonák többsége számára. Azoknak, akik nem tudtak németül, elég nehéz lett volna elboldogulni egy távoli, idegen országban, miközben a győztes rendfenntartó szerepét kellett alakítaniuk. De az Amerikai Hadügyminisztérium erre is gondolt, és így a könyv végén egy több mint tíz oldalas nyelvi kalauz található. Ez gyakorlatilag egy mini szótárként funkcionál, német szavakat és példamondatokat, illetve ezek angol megfelelőjét tartalmazza. A mindennapokban hasznos kifejezéseket gyűjtöttek itt össze: például ami szükséges bemutatkozáshoz, bevásárláshoz, útbaigazításhoz stb. Semmit sem akartak a véletlenre bízni, így a mondatok mellé az egyszerűsített kiejtést is odaírták – bár az első kiadásba jónéhány íráshiba is belekerült.

Ajánlott irodalom

The United States Army in World War II-sorozat,
különös tekintettel a következő kötetekre:

- The Western Hemisphere. Guarding the United States and its outposts. Washington, 1964, pp. 38–40.
- The War Department. Global Logistics and Strategy 1943–45. Washington, 1968, pp. 100–109.
- The War in the Pacific. Strategy and Command: The first two years. Washington, 1969, p. 232.
- The European Theater of Operations: Logistical Support of the Armies, II. kötet. Washington, 1970, pp. 352–55, 386.